

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มา

สมุนไพรเป็นพืชที่มีการนำมาใช้ประโยชน์มากมายหลายด้าน บางชนิดสามารถนำมารับประทานเป็นอาหาร บางชนิดให้รสชาติที่ทำให้เจริญอาหาร มีสรรพคุณเป็นยารักษาโรค ช่วยย่อยอาหาร แก้อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ นอกจากนี้สมุนไพรบางชนิดยังสามารถนำมาเป็นส่วนประกอบของเครื่องสำอางค์ เช่น สบู่ ยาสีฟัน แชมพูสระผม ครีมนวดผม ครีมบำรุงผิว น้ำหอม อีกทั้งผลิตภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้อีกด้วย ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่สนใจมากขึ้นในทุกระดับของสังคมไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมไทยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับธรรมชาติค่อนข้างมาก สามารถนำสมุนไพรไปแปรรูปได้ทั้งเป็นอาหาร ยา และผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ และเป็นทางเลือกหนึ่งที่คนไข้สามารถเลือกใช้ในการรักษาตนเองได้ เรื่องสมุนไพรไทยจึงมีผู้ให้ความสนใจกันอย่างกว้างขวาง และหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากสมุนไพรกันมากขึ้น ดังจะพบว่า มีหนังสือที่เกี่ยวกับสมุนไพร และเว็บไซต์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรอยู่มาก ปัจจุบันจึงได้มีหน่วยงานหลายหน่วยรวมทั้งประชาชนเองให้ความสนใจ และได้ทำการปลูกพืชสมุนไพร ทั้งเพื่อศึกษาและเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ รวมทั้งเพื่อใช้เอง โดยเฉพาะพืชสมุนไพรที่มีกระจายทั่วไปในป่า (ดร.ณ .,2537)

จากการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำสำรวจและเก็บรวบรวมความหลากหลายของพืชสมุนไพร ที่พบในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี โดยพบว่า มีสภาพป่าและสัตว์ป่าที่สมบูรณ์ ความสมบูรณ์ของผืนป่ายังมีสิ่งที่มีคุณค่ายิ่งที่ควรอนุรักษ์ พรรณไม้ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหลายชนิด โดยเฉพาะพืชสมุนไพรที่ขึ้นอยู่หนาแน่นและเป็นแหล่งเรียนรู้ของแพทย์แผนไทย ดังนั้นถ้าได้มีการศึกษาความหลากหลายตลอดจนเก็บรวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพรในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกาไว้ เพื่อสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการเบื้องต้นเกี่ยวกับสมุนไพรแก่ผู้ที่สนใจพร้อมข้อมูล การใช้ในตำรายาแผนโบราณ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาเลือก ชนิดพืชสมุนไพรเพื่อการศึกษาวิจัยด้านต่างๆ ตามความต้องการ ตลอดจนยังจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการและพัฒนาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรของป่า ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และเป็นประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจความหลากหลายของพืชสมุนไพรที่กระจายพันธุ์อยู่ในบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา อำเภอ ลำสนธิ จ.ลพบุรี
2. เพื่อจัดจำแนกชนิดของพืชสมุนไพร เพื่อใช้เป็นข้อมูลต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพ แก่ชุมชนต่อไป
3. เพื่อสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการเบื้องต้นเกี่ยวกับสมุนไพรแก่ผู้ที่สนใจพร้อมข้อมูล การใช้ในตำรายาแผนโบราณทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาเลือก ชนิดพืชสมุนไพรเพื่อการศึกษาวิจัยด้านต่างๆตามความต้องการ
4. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการและพัฒนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรของป่า ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และเป็นประโยชน์อย่างยั่งยืน